

Marcel Duchamp
Apropó *readymade*

1913-ban az a nagyszerű ötletem támadt, hogy egy biciklikereket konyhai székhez erősítsek, és nézzem, ahogy forog.

Néhány hónappal később megvettem egy téli éjszakát ábrázoló tájkép olcsó reprodukcióját, és miután a horizontját két ponttal, egy pirossal és egy sárgával egészítettem ki, *Pharmacy*-nak (Gyógyszertárnak) neveztem el.

New Yorkban, 1915-ben egy vaskereskedésben hólapátot vásároltam, amire ráírtam, hogy „*In Advance of the Broken Arm.*” (A kartörés előlegezése)

Ekkortájt jutott eszembe a megnyilvánulás ezen formáját a *readymade* szóval jelölni. Leszögezném, hogy ezeknek a *readymade*-eknek a kiválasztását sosem az esztétikai élvezet irányította.

Ez a választás egy vizuálisan közömbös reakción alapult, ami a jó vagy rossz ízlés teljes hiányával párosult; tulajdonképpen teljesen érzéketlen állapotban történt.

A *readymade* fontos jellemzője az a rövid mondat, amit alkalomadtán rájuk írtam.

Ez a mondat viszont nem arra szolgált, hogy megnevezze a tárgyat, mint egy cím, hanem arra, hogy a néző gondolatát verbálisabb régiókba terelje.

Néha egy grafikai részlettel egészítettem ki a *readymade*-eket, és hogy kielégítsem ellenállhatatlan vágyamat az alliteráció iránt, „*readymade aided*-nek” („kisegített” *readymade*-nek) neveztem el őket.

Máskor a művészet és a *readymade*-ek közötti alapvető ellentétre akartam rávilágítani. Így elképzelttem egy „reciprok *readymade*-et” („*reciprocal readymade*”); például egy Rembrandt-képet vasalódeszkaként.

Korán rájöttem e kifejezésmód kritika nélküli ismétlésének veszélyére. Ezért úgy döntöttem, hogy a *readymade*-ek éves számát lecsökkentem. Tudatában voltam annak, hogy a néző számára még inkább drog a művészet, mint a művésznek, és én meg akartam védeni *readymade*-jeimet az ilyenfajta beszennyeződéstől.

A *readymade* még egy jellemzője egyediségének hiánya—egy *readymade* másolata ugyanazt az üzenetet közvetíti. Valójában szinte egyik létező *readymade* sem eredeti, a szó hagyományos értelmében.

Még egy utolsó megjegyzés ehhez az egotista értekezéshez Mivel a művész festéktubusai gyárilag előállítottak, így késztermékek, arra kell következtetnünk, hogy a világ összes festménye „kiszegített” *readymade*, illetve egyben assamblage is.

Fordította: Szakács Eszter, 2007